

Hooggeëerd publiek

Door Nanne van Poll, secretaris CRR

Het referendum is afgeschaft omdat de regeringspartijen denken dat de kiezers te dom zijn om te snappen dat het gaat om een raadgevend referendum in plaats van een adviserend. De raad van het stemvee is een paar keer tegengevallen, dus schaft de machthebber het af. Soms is de werkelijkheid een groter circus dan het circus van Madagascar: ratatatata.....

Sommige mensen denken dat de filmwerkelijkheid van *'I, Daniel Blake'*¹ overtrokken is en in Nederland niet voorkomt – *don't shoot the pianoplayer*, maar het is NIET overtrokken én het komt in Nederland ook voor.

Om dit te signaleren, hoef je geen optimist of pessimist of geen schreeuwer of doener te zijn, maar eerder een realist. Deze realiteit wordt door velen niet onder ogen gezien en niet ervaren, maar dat betekent niet dat misstanden, stigmatisering, belediging, misbruik, bedreiging, onheuse bejegening, het al dan niet opzettelijk onjuist informeren van burgers door ambtsdragers in deze rechtsstaat niet voorkomen. Praat eens met een willekeurige, maar deskundige en ervaren werkzoekende uitkeringsgerechtigde: dan hoor je meestal een ander maar eerlijker verhaal. Van een bijstandsuitkering kun je niet leven; alleen overleven. Als je praat met een ervaringsdeskundige hoor je niet dat enkele succesverhaal van een bijstandsgerechtigde die dankzij een vrijwilligersbaantje een betaalde baan heeft gevonden, want dat is niet representatief. Alles moet aan de persoonlijke omstandigheden getoetst worden: opleiding, leeftijd, werkervaring, gender, afkomst...Alles speelt mee op de arbeidsmarkt.

Sinds de neoliberale wind, die aangejaagd door Reagan en Thatcher in de jaren 80 over de Westerse wereld woei en is blijven waaien, zijn veel burgers behoorlijk

¹ Van regisseur Ken Loach uit 2016.

geïndoctrineerd en denken dat succes een keuze is, dat mensen met een uitkering niet willen werken, dat een stelsel van sociale zekerheid mensen op de bank houdt. Dat werken *an sich* goed² voor de mens is ongeacht of het passend, betaald, gezond, veilig en duurzaam is. En dat mensen hard moeten worden gestraft als ze een uitkering durven aan te vragen. De markt moet overal werken, is het adagium van de neo-liberalen, maar diverse onderzoeken tonen keer op keer aan dat de markt in veel sectoren niet werkt. Niet in de zorg, niet in de post, niet in het openbaar vervoer; de beloofde kwaliteitsverbetering en prijsverlaging is er nog steeds niet. En als de markt aan de werkgevers wordt overgelaten, ontstaat er een nóg onveiligere en ongezonde werksituatie. Als het om geld gaat, kunnen veel mensen zichzelf niet reguleren. Zeker niet die mensen die verdienen aan andere mensen.

Nou ja, niet iedereen, want soms zit je in een afhankelijkheidspositie waar anderen, die zichzelf niet reguleren, wel de anderen gaan reguleren. Zodoende wordt de sociale zekerheid in stilte afgebroken: de hoogte en de duur van de WW is verlaagd, de ANW is beperkt³, Wajongers worden herkeurd en vaak goedgekeurd en de toestroom van nieuwe Wajongers beperkt door strengere eisen, de WIA-uitkering staat ook een wijziging te wachten, en de IOW⁴ en IOAW⁵ zijn gestopt. Word je nu of in de toekomst werkloos, arbeidsbeperkt, (tijdelijk) arbeidsongeschikt, ziek of oud, dan is de kans groot dat je te maken krijgt met een uitgekleeft socialezekerheidsstelsel.

De schuld van al deze levensrisico's komt praktisch volledig voor rekening van de onschuldige burger. Dit is een realistisch beeld, maar het is maar de vraag of deze boodschap wel tot iedereen doordringt.

Het leven is niet maakbaar. Helaas! Dingen overkomen je, zonder dat je daar iets aan kunt doen, maar de financiële schuld wordt wél bij de ongelukkige gelegd.

Er zijn spijtig genoeg nog steeds mensen die vinden dat als je zonder betaald werk zit, of een slecht betaald tijdelijk baantje hebt en geen huis kunt betalen, dat je een *loser* bent. Blijkbaar denken mensen met macht, met status, met geld of met een baan dat zij andere mensen die dat alles niet hebben mogen kwalificeren als minderwaardig. Opmerkelijk ook dat je niet gehinderd door ervaring of kennis dit soort kwalificaties zomaar overal mag rondstrooien. Opmerkelijk ook dat een overheid deze kwalijke vooroordelen niet bestrijdt. Het is volgens mij de plicht van de overheid hier voor te gaan liggen en om de aan hen toevertrouwdens daartegen te beschermen, en niet als paria weg te – laten - zetten. Vaak is het tegendeel nog waar ook⁶. Er is duidelijk een maatschappelijke, politieke en financiële tweedeling aan het ontstaan: de 'haves' en de 'havenots'.⁷

In het circus van Marty⁸ komt de waanzin tot een catharsis: het gaat om meer dan geld in het leven, het gaat om vriendschap, om plezier hebben, om passie ergens voor hebben, om het voor-elkaar-zorgen. Dus, hooggeëerd publiek: het wordt de hoogste tijd dat het grootste deel van de mensen, hun (maatschappelijke) inzet en betrokkenheid eens écht op waarde wordt geschat. Laat de markt aan de markt over, laat de belastingdruk op de zwaarste schouders drukken, en waardeer eenieder naar behoren en naar kunnen, maar laat het vooral om mensen negatief te bestempelen en ze weg te zetten als labbekakken of losers! Immers, wat je zegt, ben je zelf!

² Het aantal mensen met een beroepsziekte loopt op. Werkstress is één van de grootste ziekmakers.

³ U krijgt alleen een nabestaandenuitkering als uw partner in NL woonde en werkte, u nog niet de AOW-leeftijd heeft bereikt, en als u een kind < 18 jaar verzorgt of u minimaal 45% arbeidsongeschikt bent.

⁴ IOW: voor werkzoekenden die vanaf de 1ste dag van de werkloosheid 60 jaar of ouder zijn, wordt per 1-1-2020 stopgezet.

⁵ IOAW: voor werkzoekenden die vanaf de 1ste dag van de werkloosheid 50 jaar of ouder zijn, is gestopt voor werkzoekenden die geboren zijn vanaf 1-1-1965.

⁶ https://www.limburger.nl/cnt/dmf20180330_00058802/duizenden-limburgse-werklozen-opgeroepen-voor-gesprek

⁷ Aan de ene kant heb je de rijken en de andere kant de armen.

⁸ Madagascar 3: Europe's Most Wanted (2016).